

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

โดย องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสุวรรณ
อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น และของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์หลักธรรมคาสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทย ให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสุวรรณ ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสุวรรณ
ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ วิธีการจัดหาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น	๓
บทที่ ๓ ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น	๗

บทที่ ๑

บทนำ

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการปกครองส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ภายใต้บังคับกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม อันดีของท้องถิ่น การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ที่ตั้ง

ตำบลโนนสุวรรณมีเนื้อที่ทั้งหมดจำนวน ๖๒.๐๘ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๙ ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ห่างทิศใต้ของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากอำเภอโนนสุวรรณ ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๘๓ กิโลเมตร การคมนาคมติดต่อเป็นถนนลาดยาง โดยมีเขตพื้นที่ติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลโคกมะม่วง อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลทุ่งจันทน์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูร้อน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ -เดือนพฤษภาคม ของทุกปี อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๕ องศาเซลเซียส

ฤดูฝน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนมิถุนายน -เดือนตุลาคม ของทุกปี อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๘ องศาเซลเซียส

ฤดูหนาว ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน -เดือนมกราคม ของทุกปี อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ องศาเซลเซียส

สภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสุวรรณ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๙ ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณจังหวัดบุรีรัมย์ ระยะห่างจากอำเภอโนนสุวรรณ ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ ประมาณ ๘๓ กิโลเมตร

๑.๒ เนื้อที่

มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๖๒.๐๘ ตารางกิโลเมตร

๑.๓ ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสุวรรณ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงลาดต่ำจากทิศใต้ไปทางทิศตะวันตก ไม่มีแม่น้ำลำคลองไหลผ่าน พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่มีพื้นที่ป่าเหลือน้อยเนื่องจากการบุกรุกเพื่อใช้เป็นที่ในการเพาะปลูกและใช้เป็นที่อยู่อาศัย

๑.๔ จำนวนหมู่บ้าน ๑๔ หมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลโนนสุวรรณ. มีทั้งหมด ๑๔ หมู่ ได้แก่ ได้แก่

- หมู่ที่ ๒ บ้านขลุ้งไผ่
- หมู่ที่ ๓ บ้านราษฎร์พัฒนา
- หมู่ที่ ๔ บ้านผาแดง
- หมู่ที่ ๕ บ้านน้อยอุบล
- หมู่ที่ ๗ บ้านโนนรัง
- หมู่ที่ ๘ บ้านน้อยลพบุรี
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านไร่สมบูรณ์
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านอุบลสามัคคี
- หมู่ที่ ๑๒ บ้านไผ่งาม
- หมู่ที่ ๑๓ บ้านโคกกระเบื้อง
- หมู่ที่ ๑๔ บ้านไผ่ทอง
- หมู่ที่ ๑๕ บ้านโนนสุริยา
- หมู่ที่ ๑๖ บ้านน้อยหัวสะพาน
- หมู่ที่ ๑๗ บ้านรุ่งอรุณ

ด้านประชากร

ประชากรทั้งสิ้น ๕,๖๒๖ คน แยกเป็น ชาย ๒,๘๒๑ คน หญิง ๒,๘๐๕ คน
ข้อมูลจากสำนักงานทะเบียนและบัตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ณ เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

บทที่ ๒

วิธีการจัดหาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น

วิธีการดำเนินการ/ขั้นตอน

๑. จัดทำโครงการ เพื่อเสนอขออนุมัติโครงการจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดหาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น
๓. สืบค้นฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น
๔. บันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นลงในระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

เป้าหมายโครงการ

ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐

สถานที่ดำเนินการ

เขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญา นั้นๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

(๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น ว่า คือ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่าน กระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากคำท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

๑. **กรมวิชาการ** ความรู้เฉพาะหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะ สาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐาน ขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่ช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหาการจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

๒. **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.)** กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยที่เกิดจากสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้

ปรุ่่งแต่ง และถ่ายทอ่ด สื่บต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาละพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทย ให้สม่ดลกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับยุคสมัย

๓. สามารถ จันทรสุริย์ (๒๕๓๖) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของ ชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึก ที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิตใน ท้องถิ่นอย่างสมสมัยจาก ความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่าง ในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนา แก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและ แนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตรเป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหา ด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเอง ทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่ม โรงงานยางพารา กลุ่มหัตถกรรม และอื่นๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนใน ชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการค่าการสะสมและ บริการกองทุนและธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกใน ชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กร ชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน

เป็นต้นกรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิผล

๙. **สาขาภาษาและวรรณกรรม** หมายถึง ความสามารถผลิตผลงาน เกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. **สาขาศาสนาและประเพณี** หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมศาสนาทาง ศาสนาเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและ สิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประเพณีข้าว เป็นต้น

ประเพณี/วัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

-ประเพณีบุญบั้งไฟ - ประเพณีบุญมหาชาติ

-ประเพณีวันสงกรานต์ - ประเพณีวันเข้าพรรษา

-ประเพณีวันออกพรรษา - ประเพณีบุญมหากรฐิน

ประเพณีของดีโนนสุวรรณ

ประเพณีบุญบั้งไฟ

เป็นประเพณีหนึ่งของภาคอีสานของไทยรวมไปถึงลาว โดยมีตำนานมาจากนิทานพื้นบ้านของภาค อีสานเรื่องพระยาคันคาก เรื่องผาแดงนางไอ่ ซึ่งในนิทานพื้นบ้านดังกล่าวได้กล่าวถึง การที่ชาวบ้านได้จัดงาน บุญบั้งไฟ ขึ้นเพื่อเป็นการบูชา พระยาแถน หรือเทพวัสสกาลเทพบุตร ซึ่ง ชาวบ้านมีความเชื่อว่า พระยาแถนมี หน้าที่ย่อยดูแลให้ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล และมีความชื่นชอบไฟเป็นอย่างมาก หากหมู่บ้านใดไม่จัดทำ การจัดงานบุญบั้งไฟบูชา ฝนก็จะไม่ตกถูกต้องตามฤดูกาล อาจก่อให้เกิดภัยพิบัติกับหมู่บ้านได้ ช่วงเวลาของ ประเพณีบุญบั้งไฟคือเดือนหกหรือเดือนพฤษภาคมของทุกปี

ประเพณีบุญมหาชาติ

บุญผะเหวด หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า บุญมหาชาติ เป็นประเพณีบุญ ตามฮีตสิบสอง ของชาวอีสาน จะมีการเทศน์มหาชาติ ซึ่งถือว่าเป็นงานอันศักดิ์สิทธิ์ผู้ใดฟังเทศน์มหาชาติจบภายในวันเดียว และบำเพ็ญคุณ งามความดี จะได้อันสงฆ์ไปเกิดในภพหน้า

ประเพณีวันสงกรานต์

สงกรานต์ หมายถึง การส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ คือ ตั้งแต่ ๑๓ - ๑๕ เมษายน แต่เดิม วันขึ้นปีใหม่ ไทย คือ วันเริ่มปีปฏิทินของไทยจนถึง พ.ศ. ๒๔๓๑ และได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๓

ประเพณีวันเข้าพรรษา

"เข้าพรรษา" แปลว่า "พักฝน" หมายถึง พระภิกษุสงฆ์ต้องอยู่ประจำ ณ วัดใดวัดหนึ่งระหว่างฤดูฝน พระพุทธเจ้าจึงทรงวางระเบียบการจำพรรษาให้พระภิกษุอยู่ประจำที่ตลอด ๓ เดือน ในฤดูฝน คือ เริ่มตั้งแต่วัน แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี เรียกว่า "บุริมพรรษา"

ประเพณีวันออกพรรษา

ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เรียกว่าอย่างหนึ่งว่า “วันปวารณา” หรือ “วันมหาปวารณา” คือวันที่พระสงฆ์ทำปวารณากรรม คือเปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนกันด้วยเมตตาจิตได้ เมื่อได้เห็นได้ฟังหรือสงสัย ในพฤติกรรมของกันและกัน

ประเพณีบุญมหากรฐิน

กรฐินมีกำหนดระยะเวลาถวาย จะถวายตลอดไปเหมือนผ้าชนิดอื่นมิได้ ระยะเวลานั้นมีเพียง ๑ เดือน คือตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (วันเพ็ญเดือน ๑๒) ระยะเวลานี้เรียกว่า กรฐินกาล คือระยะเวลา ทอดกฐิน หรือ เทศกาลทอดกฐิน

ประเพณีของดีโนนสุวรรณ

งานประเพณีของดีโนนสุวรรณ เป็นประเพณีที่มีการจัดขึ้นในช่วงเดือน พฤษภาคม - มิถุนายน ของทุกปี เพื่อเป็นการสืบสานและสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนในพื้นที่ของอำเภอโนนสุวรรณ ได้รู้ถึงความเป็นมาของประเพณีที่มีการจัดขึ้นและเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ เกิดความรัก ความสามัคคี และรู้จักหวงแหนวัฒนธรรมของท้องถิ่นไม่ให้สูญสิ้นไปและให้คงอยู่กับท้องถิ่นตลอดไป

ด้านการจัดการ

กลุ่มอาชีพในพื้นที่ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

- กลุ่มปลูกมันสำปะหลัง - กลุ่มเลี้ยงกบ เลี้ยงจิ้งหรีด
- กลุ่มทอเสื่อกก - กลุ่มเลี้ยงสุกร
- กลุ่มปลูกยางพารา - กลุ่มเลี้ยงปลา
- กลุ่มเลี้ยงไก่ (พื้นบ้าน) - กลุ่มปลูกผักสวนครัว
- กลุ่มเลี้ยงโค - -ร้านค้าชุมชน
- กลุ่มปลูกข้าวหอมมะลิ - กลุ่มทำสวนผลไม้

บทที่ ๓

ข้อมูลประชาชนชาวบ้าน หรือประชาชนท้องถิ่น ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ แยกตามประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาเกษตรกรรม

เกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาพการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร เป็นต้น

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/บ้านเลขที่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นางสุมาลี คำพระ	๑ หมู่ที่ ๒	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	
๒	นายอนันต์ บุญชิต	๓๓ หมู่ที่ ๒	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	
๓	นายบุญซื่อน คำศรี	หมู่ที่ ๑๑	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	
๔	นายสังวร อุทปา	๒๑ หมู่ที่ ๑๓	การปลูกผักผสมผสาน	
๕	นายสุบิน มณีวรรณ	๑๒ หมู่ที่ ๒	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	
๖	นางทองใบ ภาษีชา	หมู่ที่ ๒	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	
๗	นายผัน ทองเหล็ก	หมู่ที่ ๑๒	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	
๘	นายบุญร่วม บุญชุมแสง	หมู่ที่ ๒	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	
๙	นางทองพูน วงษ์ขามี่	หมู่ที่ ๒	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	
๑๐	นางพิสมัย เครือบุตร	๓๗ หมู่ที่ ๑๒	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค)

อุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการเน่าเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการใช้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่นการรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยาพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/บ้านเลขที่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นางสังวาล คำเรือง	๒๓ หมู่ที่ ๑๓	การทอผ้าไหม	
๒	นายจำปี บุญมาศ	๓๖ หมู่ที่ ๑๑	เครื่องจักรสานจากไม้ไผ่	
๓	นายอินทร์ ชูจอหอ	๖ หมู่ที่ ๑๒	การทำตะกร้าและไม้กวาดฯ	
๔	นางบุญถิ่น พูลวงศ์	๖ หมู่ที่ ๖	ทอเสื่อจากต้นกก	
๖	นางนาม นิเรืองรัมย์	๑๔ หมู่ที่ ๓	ทอเสื่อจากต้นกก	

สาขาการแพทย์ไทย

การแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/บ้านเลขที่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายสมศักดิ์ อ่ำต่างาม	๔๗ หมู่ที่ ๓	รักษาโรคด้วยสมุนไพร	
๒	วัดบ้านไร่สมบุรณ์	หมู่ที่ ๑๐	รักษาโรคด้วยสมุนไพร	
๓	นางทองใบ ทองเหล็ก	๓๑ หมู่ที่ ๑๒	รักษาโรคด้วยสมุนไพร	

สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน

กองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการสะสมและบริการกองทุน และธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/บ้านเลขที่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายภาคภูมิ ฐสรวัน	๗๑ หมู่ที่ ๑๗	กองทุนบ่มหยอดเหรียญ	
๒	นายประมวล พรหมลี	หมู่ที่ ๔	กองทุนสวนนาง	
๓	นายสุบิน มณีวรรณ	๑๒ หมู่ที่ ๒	ประธานเครือข่ายกองทุน	

สาขาสวัสดิการ

สวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคง ทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/บ้านเลขที่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายธนเกียรติ แข็งกล้า	๑๑๕ หมู่ที่ ๒	สวัสดิการในการประกันสุขภาพ	

สาขาศิลปกรรม

ศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรมทัศนศิลป์ เป็นต้น

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/บ้านเลขที่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายทวีศักดิ์ คำแพง	๑๐๗ หมู่ที่ ๒	หมอลำ	

สาขาศาสนาและประเพณี

ศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมศาสนาทางศาสนาเชื้อ และการถ่ายทอดหลักศาสนาการบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประเพณีข้าว เป็นต้น

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/บ้านเลขที่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายไสว พันทองหล่อ	๕ หมู่ที่ ๑๓	หมอปราหมณ์	
๒	นายเที่ยง โสภา	๓๓ หมู่ที่ ๑๓	ศาสนาและประเพณีท้องถิ่น	
๓	นายเจริญ กัณหารินทร์	๑ หมู่ที่ ๕	ศาสนาและประเพณีท้องถิ่น	
๔	นายอินทร์ ชูจอหอ	๘ หมู่ที่ ๑๒	หมอปราหมณ์	